

Եկե՛նի դպպի՛նէ՛, չիմոյի՛ց գասար թէ՛շ-
քիլ զուռնը՛ շուն դապպի՛նէ՛լին է՛ն
գուլլէթի՛սի տըր։ Տէ՛վէթին է՛ն մէ՛շնո՛ւ
պըր ժէնէրալնըն թա՛նթը բիհասէթի՛նտէ,
է՛ն մասարու՛Ֆ, է՛ն թէ՛ճընուպէ՛քտը վէ՛կն
միւսի՛թաքլի զոթի՛նքոսան միւթէ՛շէքոս
տուր։ Գիէրէի ապապի՛նասն պըր չգողւ,
տէ՛վըը Ապտ իւլ Հա՛միտտէ է՛ն ալի մէ՛նու-
րիէթի՛քոտէ պուլուն՛մըշաք խէ տէ, պուռն-
տան, քէնաթի՛քերին պու տէ՛ֆա իշ պաշնա՛ն
կէյմէսինէ, իթթի՛նատ մը թէրազգը ճէ-
մէյէթի՛նրին պէլքի իննասալուն՛ զալը
չաճալը ճէ՛մէշէ, էսալի բէժի՛մէ բիւճու-
տիլէ՛ճէկի մանէ՛սար չըգասա՛րդ։ Խազա՛ն

սասարգը սալթմանաթընչին սոն սէնչէբրինաւ
սէքքեարաւէ պոլլունանն զէվաթմանէ քսէ-
րի, մէրի օլան ուսուլաէն ֆէվզէկաաւթ-թէ-
նէֆֆիւր իթմէքաւ պուլունամըշլար տար.
սանճազ պաղըլարը՝ քէնսախէբրինի թէնչի-
քէնէ գօյսմաճազ, տիկէրէքէրի՝ մէվէթէթլէ
լինէ տաան պէօյս.ք ֆէնչարըզարա սէ-
պազ օլսմամաթ իչլին, մէմուրիքէթլէրինէ
տէվամ իթմըշլէբ տար: Լօքսին Ապա իւլ
Համիտին զաթիլ օլունմազ գօրզու վէ
սէնչէթլինտէն իաթիֆաաւէ խաէն խաֆիյէ-
լէրի իլէ պունլարուն զաֆաասարը օլան պի-
սընրֆ մէմուլլարտան մաատա, հէք քէս
մէ մէվէթլէրին սէլամէթլինի արզու իթմէք-
ու յօլաղլէ, իթթինհաա վէ թէքրաթը
ճէփչէթլի՝ պու սէլամէթէ լալթ օլմըշ,
ֆաղաթ պունունչա, հէնի բէթիմի քէն-
ախիս թէէախի իթմըշ օլմամըշ տար: Էօն
սոսազ օլմաղա ճէսարէթ իթաիկի թէնչի-
պիւս հիսսիհաթը ումուսթէյէ օ տէքէճէ
մուվաֆըզ պուլունամըշ տըր քի, գոււվէ-
նէ միւրաճաաթա լիւղոււմ պիլէ կէօրիւլ-
մէմըշ տար: Ապա իւլ Համիտէ, Մէշուու-
թլիյէթի գապալա իթմէսի իթմար օլունուր
օլունմաթ, իսազանը սասարգ քէնսախի մու-
զավէմէթլէ թէնչիլիզ իտէճէք քիսմէ պու-
լունմատըզընտան, պաշ էյմըշ տար: Պինաէն
ալէյհ թիւլքքիւսնէն սոլլըր Համիտին իս-
թիպատատընա թէքքար բիւճու իտէճէկի
հազըզընաա զէրնի գատար վէսվէնէ իտէն
օլսմամըշ արը:

[illegible]

Ճորգաւի մուխայիֆէ, հէր տաւրլու թէշ-
տապիրը մէշուէնի իսթիմալ իթմիշ իսէ
սէ, պօշա Ֆիթմիշ տիր: Թէմամիշէ ին-
գըլմապա սատորգ իբի դաշէթա մուհարրի-
րինին Եանի Հասան Ֆէհի վէ Սամի
պէլլերին, գօմիթէնին պօռուհտուրըընը
դէտտ իթմիլլէրի իշին գաթլ իտիլուքէրի-
րի կէօրմիշ տիր: Պու ճինայէթլէրտէն
սօնոր, խտարի ճօրֆիէ, քիաֆֆէյի նէ-
թիթէլլէրլէյ թէէսսիս օլունմիշ տըր: Կի
թրթիթմալը վուգուի մուհագգազ, վէ էսիր
դէմանյարտա օլտուղը կիպի, միւգաթէ-
աթ վէ թախրիպաթ իլէ պիրլէքտէ պիր
աթլաթ գուհուրա կէլէպիլմէսի միւհթէ-
լի օլուպ, հալպուքի շիտիյէ գատար
ալլմըզ պիր թէպէտալլու վիւքէլա
լուգուա կէլմիշ տիր: Պու թէպէտտիւ-
լուն, ապէրի նիւմայիլլէր իւզէրինէ գու-
տարա կէլմէսի, մահգա, Թիւրքիատա
լուգու պուլուն պու կիպի նիւմայիլլէ-
րին, պիրգտէ վազը օլան պէօյիւք վէ ալ-
լի նիւմայիլլէրէ մուտարլ օլմաթը սէպէ-
լիլլ տիր: Վազաա պուհա թէէսսիւֆ
լունուր, լաթին հալ պու տըր:

Զաթեն 1911 Հոկտ. 4տէ Թէշքի օ-
ւռնան Սաիտ բաշա գապինէսի, գօմիթէ-
ին Նուֆուզլընա գարչը աքսի պիր հա-
ւէքէթ օլուռչ աքր. զիրա սապլըզ գա-
ւիւնէնէ Հազգը բաշա, գօմիթէնին միւթի
սիւր ալէթի մազամընտա օլուռչընտան,
սիրտ բաշա գապինէսիին իլը Թէշքի-
նտէ Իթիթիանա վէ Թէշպուզընըն ազա-
նտան հիչ պիրի տախի օլամարչ, ան-

ճագ սփռառասն պիրէր պիրէր գզմիթէ ա-
զալարը հէյէթը վիւքէլանա թէքարը
կիրմիշեր տիր Պոնչարը Հէլէրինէ պիր-
իզթիաարը մութլազ կէշիրմէք իշին պիր-
վարթմար մէշուռանա սահիպ օլազ իւզ-
րէ, Մէճիխը մէպուսաննի ֆէսիսինի քէն-
տի թէճսպուշերի վէ թալէպէրիյլէ իսթիհ-
սայէ մուլաֆազը օլմուշլարը տըր Սաշու-
բաշը մէնտըր Ստաութթեթ գալմուզ սէլ-
տասրլա, հէր շէ՛ք գաթմանուշ տըր Սէ-
Տէվլէթին էն պէօյլեք մազաւմնտա գալա-
պիւմէտի իշին հէր չէ՛ք պաշ էյուշ վէ իիթթ-
լալ վէ ինգըլապը պողմայը Ապտիւլէշմարտէ
նասիրաթ իտին քէնտուիսի օլմուշ էքէն, օ
իլթիւպը վէ ինգըլապին ֆախլէրինտէն
զիւրաւէ կէնճ-իւրը օլմուշ տըր Պու կի-
ւիթ սօնազգ ալվամ իտմէնէնճէկնտէն,
նիհայլէթ պէրթարաֆ իտիւմիշ տըր

էկէր զձօնիթէ ազալարը, քի իշէրին-
տէն էքսէրիսի էն ալի վաթաւնէրվէրիկին
իապաթլարընը կէօսմէնվիշէր տիր, տէվ-
լէթին մէնֆասաթլարընը, քէնսի բարթի-
լէրինին մէնֆասաթլարընա հազրգէթի
թէնճիկ հալէրսէ, իալէֆլէրինէ գարը
ֆէտաս թէրթիպ իտէճէք ետաէ էմրը վա-
զը գարընընտա պաշէ էյալէի էի մէմէ-
րինէ իըզմէթ իթմէյի տիւշլուհէի տիր-
լէր: Անճագ պու միւշէթլի տագրգատա
մաշիւթլէրի անաշըաճագ տոր: Քէնտի-
լէրի ժագպլէշլըրէ մախտու ուան ֆլքրէ,
պիր թագըմ կիզլի տրգուպարա գարընը-
լար, մուխաթիֆլէրինէ մուգալէմէթ իշին
տապընըզըգէ կէօսմէլմիշլէր, էլհաւըլ
թէշէրկալէքարաընըզալ պիր չօգ խնթա-
լար իշլէմիշլէր տիր Շայաւ, եհնի հնէթթը
վիւքէրտա հուալէնէթ իթմէսէլէր տէ
հնչ ումագատ, իրարթի մուհարէպէ եհլ-
զիւնտէն տէվլէթին կէշիրտիկի հաւաթ վէ
հա մէմաթ գապիթիւնէն ուան պուհրան
էանաթընտա պիր թագըմ զալլէշլէր վէ էն-
տէշ իյզա իթմէսէլի տիրլէր: Եօգուա վա-
գատ ըսգալէրլէրինի տէվիրէպիլիլլէրէ: Լա-
քին տնի վագըրթտա թիրքիալը տա տէ-
վիրմիշ ուլըրալ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վարչ. Ժողով, կէշէն բէնչէնսկին ագչա-
մը պէր միւսմատ ինժեմտ իրմիշ, զէ արիւ-
տէրի մատտէլէր իլէ մէշըու օլմուշ տոր.

1. —Իւշ նէֆէր Մուշ էրովնի-գաթօյն-
իւ հանի ՊՊ. Հայի Յէօֆերեան, Կարապետ
Էրմոյեան վէ Մեհարդ Պատուհասեան նաւ
տէլիգանլըարուն թահալը իւլում ու ֆի-
նուն իշին պէտլւթ մէփթէպլէթէ աշվամ
իւմթը իւզդէ թահգաթի իթտիթլէրէի իս-
թիտա իրգէրին, մէջնխին գաւարնլլա
թիթգոր էֆ. Ոսկեան թարաքսեան ինթա
իտիւն թահըգաթի րաբորը մէջնխէ թէպ
իշիտիւմթլէ, հէրպիլինէ ալաա իւշիթիւթ
ն. վէրմէմէսի լազրմ կէտիկի տիւշիւ-
իւլւմթշ, վէ պուհուն իշին Ալլապլէրտի
լաթիթթիինին պու մագսէտէ մախաուս օ-
ան թախտաթիւթան, մէրգուսան կէնձ-
էրին գալլորմալը իշին, մէգըիւր վաթի-
նէի միւթէմլէլլէրինէ մէնխի թարաֆըն-
եան միւթէմլէլլէի իտլմէսի թահթը գա-
րաա ալքնմշ տրը :

2, — Ս. Յաղոթ խառնախառնի Հո-
ւարարձութիւնը, միատեղը մշտութիւ-
նի խայիլ վազըրթաւն պէտու խիթաւ
յուսմու վէ 7—8 ալ գատար տա կէշիլը
լուղընը պիտիթերէք, նիւայէթ պու-
ղըն սնունտ գատար եկնի նէրէթին թէշ-
իլիլլէ, քնեախիւնի իշուէն զէրլէճէկիսի
շահարթէն պիկտրմիլ տրի Մէճիլս, պու-
տաւաւատա պիլը իրտտէթ միւղապէթ
թիլմի, վէ կէշէճէք ինթիլմաւոն եկնի նէյ-
էթի թէշքիլ գատար մէրմիս տնի:

3. — Գր. Լուսաւորէի մէքի՛նչպի խա-
նէի տախի վէտիլէի մուսանասա օլուպ,
չպու մէքի՛նչ հազգընսա տէրմիան օ-
ւնան պազը թասավլուրլարն թէտիդ-
է թէգէքքիտի իլէրէի թասալիդ խոլ-
իւ տրի:

4. — Սթամպոլտա պուլունան Բրզնիկ
իլէթառլարըմըքն Բազրասունանն նամ
էմիլէթը իսայրի վէ մէարիֆթըրվէ-
սինին սէնէլիք իծթիսար վէ իտարէ մէծ-

իրի ազատքըն թէճտիտէն ինթիիտապը,
էնիւմի զտէքի բումի Ողտտ. Կտէ վուզտ
պուլաճազընտան, ճէմիլէթին տտննպիտ
վէ ատննադպիրի իմզաարշլա մէճիտէ կէճն-
տէրիկէն պիր թարրիտթաա, մէզքիւր իճ-
թիմատա վարչաւթիւն աղաարտան պի-
րինին րէտէն հազըր պուրճնմաար, վէ
եէնի խտարէ ճէյիթիինին վարչ. Ժոզրի
թարաֆընտան թաաաիզ խալիվէսի րէճա-
խալիմիշ տիր:

Մէջիւս, մէջքիւր ինթիմաստ հաղըր պոլուճմազ իշին, Գրիգոր էֆ. Ոսկեհանը թայեկն իթմյո, վէ ինթիմասպ օլոսհաճազ հէնի իտարէ հէյիէթիւնի թասսիգ իտէհէ-
կինի վաս իյլէմիոյ տոր:

5. — Էրմէնի: Բաթրիզխանէսինտէն
կէճառէրիմիշ օւան վէ Կինէ պազը Էշխա-
սըն թալիխնի հիւվիյէթինէ տաիր պուրու-
նան իքի թահրիրաթ օգուհմըշ վէ իճա-
պընըն իճրասը քարաբաշտըրլըմիշ տըր:

[illegible]

8. — Բաթրիկխանէնին «Հասութից և
Ծախուց իղորնորդ»ը արժիտէքի սուրէթաւ
հրկթիխապ վէ թալինն. օլունմըշ տոր .

Հաճիրար Գրիգոր էֆ. Աստիճապետ,
Կոստան. Յուլսէփ էֆ. Ազա
Սամուէլեան Երուանդ էֆ. »
Սամուէլ էֆ. Ստ.

Նորհարկաւ Պատրոս Էֆ. Ծ

Նորհարկաւ քահանայ ազգայննն եէ-
ն պիլիթապի աշղբ պրագըմըն տորւ —
վու զպիլթապի, մէմարիւնէլէրինի պիլ-
իւրմէք իւզրէ Դիւանանն մէքլուպ եւ-
լլաճաղը կիւրի, սապլք Նորհուրդ տա-
նապիտի Մօմճիան Պօզու Էֆօյէ տէ, եէնի
էյեթթէ տէվը ու թէպիլիւ մուամէթսինէ
ճրա իիմէսի իլին պիլ մքթուպ կէսն-
էրիւէճէք տորւ Ակին վազըթուա, Էսիւ
Խորհուրդն խըտմաթը վազարտաւա տա
էյեհարթ թէյէքքիւս խոթիճէք տէ:

9. — Եկե՛ն ի խելս զիւրեքսդ ձմաւա-
լիւնը նամբնա թէպրիք ի թմէք լիւզումը
լիէ միւղաքէրէ, պու վաղիքի՛նքն իյֆա-
լ ի յնն Յովաննիէն էք. Գարապէտիս ի-
Յովոյն էք. Եկեալք թճանս թէնսիպ ի-
նիւրիւրիւք սիրո.

10. — Դապէթամբղաւ արա սրաւ մուհիմ
էգալէրէր հալմագտաւ օրաւ Մուշ ճէ-
ւաթիւրդտան Պարտա էֆ, Շահադար-
ան չու էսնատէ չէրիմիգէ կէլմիշ օրմալ-
լարչ, ժողովա Մուշ էպլիխի համը-
ս թէպրիքեաթ վէ ժաարուգաթըրն արգ
եմիէի արգու իթմէքլէ, մէճիսէ գապու
ունըպ, մուհիմ վէ մըւէսիւր պիր
եթգ օգումը արր: Իշպու հուկգտա,

Մուշուլուարներն ահվոր իսթիպատատաւ չէ՛ք տիքերի զուլմ ու թէնատի, կէօնա իշքէնճէ վէ սաիրէ զիքը օլունմուշ, լաքին Մէշուրթիյէթին իյանընստան սօնրա տախի մէմուլ իթիքէլէրի էյլիքէլէրի հէնուզ կէօլէմէյու, պիր իազըմ միւթէյալլիւպէնին զէ տալաարնն հուֆուզը, հէնուզ Մուշ վէ ճիւլարընտա հիւքմ սիւրսիւր կիւ պէհանն իարիմիշ տ'ըր, Պատէհու թիւզեհան վէ Թօփուպեան Կիբրապաշնադարաւան պահաւ լունարազ, պունարարն միլլէթ ալէհինտէքի հարաքիսթիշ զայրը մէշուէսինէ զարըը բրօթէյսթօ իարիմիշ, հէյէ Թօփուգեհանն Մուշա ակապ պատար պատմազ, միւսթէպիտանն հարէքէթէ պաշաւտըզը, լաքին ճէմսաթինն հէման ումուլլանտան վէ հիւքքիւմէթը մահէլլէտէն աղա էիզը պուլմասուզը պիլտիրիմիշ տիր, Նիհայէթ Շահնազարեան էֆ. Երեսիք վէ Վարչ. Ժողովարն խրտէմաթը Փէտաքեհարանն վէ միլլէթբէյլէրանէսինէ Մուշ էհայիսիհսուքնա պէհանը թէշէքքիւր, վէ սոն կիւնդիւրէմ Վարչ. Ժողովարն հիւքքիւմէթճէ րէօմէն իմատարիստն ազարա տ իզհարը մէմահուռիյէթ վէ իէպրիք իղէմիշ, վէ պիլլիսասա Մուշըն մէքթէպ, մէարթիք կիպի խուսուլաթճա բէք միւլէթմա վէ սէֆիւ պիր հայտէ պուլլաւսուլընը արզ իլէ, պուպապտէ մուսավէնէթ, խուսուլիյէ մահէլլէ վէ Վարչ. Ժողովընն հիւքքիւմէթճէ թուտալիքի իլչին իճապընըն իճրասընը րէճա իթմիշ տիր:

Շահնապարեան էֆենտինն նույնպէս, մէծին աղալարնա թէհասիր իթմիշ, Ղէ Ատենապետ էֆ.՝ Մուշը միլլէթտալարը մըզըն համիլէթ Ղէ զայրէթը միլլէշէսինէ թէէշքըւրլէ, հազընտա Բարա հազըթթէ-րնինն հիմմէթլէրլէշ Կաթոլիկոսլըզ մէ-րէշէսի տէ թալմապիլէ թէսլիլէ օլունա-րուզ, պիր Քալալազմադ ինթիխապ իտիլէճէ-կինն, միլլէթին ուումադ իլլէրլի մունճէ-զամ պիր հոլ քէսպ իլլէյէճէկինն, անազ-չիտի տէ Վարչութթընըն, էլտէն կէլէն զայրէթի տիլիլ իթմիլէպ չալլըմագտա օլ-տուղընը, Ղէ Մուշ հազընտա տաքի տի-րնըլի զայրէթ իթմիլէնէկինտէն, միւշքի-սնզատէ Վարչութթընա միւրաճառաթլա-րըն թալսիէ իլլէմիշ տիր:

Շահնազարեան էֆ. , նուրբզընն պիր
 ևէրինտէ , «Թերդեանն» Կեղիւնտէն միլ-
 էթ մասվ օլմագտա տըր» Կիպի պիր ի-
 ֆատտէ պարունարընտան , Գարտաչան
 էֆ. իշպու իֆատտէյի թասինէ լիւզում
 Էրէրէք , «Թերդեանն» Կեղիւնտէն միլ-
 էթ մասվ օլմահօր վէ օլմաւղ . անճագ
 Թերդեան քէնտի . քէնտիսինի մասվ իթ-
 միշ տիր վէ իթմէքտէ տիր» տէմըշ տիր .
 Մէճլիս , սասմ ծի չարէք Կէչէ խի-
 ջամ պոլմուշ տրր :

ՄԷՃԼԻՄԻ ՎԻՒՔԵԼԱ

Բազար իրթէտէ կընտրւ Մէհլարի վի-
լէա, պիւ ճիւղէ գապինէ էրքեանը հա-
լը օլտըը հայտէ, ալաֆ, սաաթ 10 տա
ճՊՐՈՒՄ իլէ, 8է գատար տէվաճ իլէմիշ,
է. արթիտէքի մատալէէր իլէ իշիհալ օ-
նալը արը:

1. Գապինեյնյն տախիլի վե խարթհի թիթիսպ իյեեեհեհի մէպեքի հագգըն-
աքի բրգորամն թանգլիմիյե ուզուն ու-
տախիե իշգալ օլընարալ իբմալ խտիմի
թի. Պու բրթորամ մուֆաստալ օղուա-
հեհ գապինե մէվգըր իթիթաարա հեհա-
ի սըրատա, հիւքիւմէթին տախիլի վե
արիծի բօլիթիգ գալըբըննա պուղն-
ըըը զաղլիյեհի վե մէվգի պեհան վե իյ-
նե խտիեհեք տիլ.

2. Քեչիտ Արթիբ բաշանդկ, հազար-
ամբդ վեճելէ, աշվալը սըհնէստին
օլալը Արնավուտըդ հէյեթի բիհասէթի-
հ գապուլ իթմէմէսի իւզէրինէ, մշ-
իւր բիհասէթ, բազար կընիւ տաթրէի

սատարեթէ տալէն ոլնան թարապուսը
Ղարպ վալի վէ գոմանտանը սապղը
միւշիւր Իպրահիմ բաշաւա թէքլիֆ ոլն-
մը, միւշարիլէյն տէ դապուլ իմմիշ տիր:
Բաշարի միւշարիլէյն պու մէմուրիլէյն
պա իրատէի սէնիէ թասաթ պուլուլմը
տըր: Հէյէթ ազաւը Իւսկիւպսէն Բըշ-
թինաւա վասըլ օլտուղընտան, Իպրահիմ
բաշա սողրուճա օրաւա կիթմիշ տիր:
3. Բօլիթիգա մահքիւմլէրիլէ խտարէթէն
նէֆի ոլնանիւարն ափվը խուսուսը եկնի-
աւն մէվզրի միւշարէրէյն վազ օլունմը
վէ պու պապսէթի հուզուզը Բատիլահի
նաղարը տիգգաթա ալընարազ, քէյֆիլէ-
թը ափվ հազգընտա թանդիմ գըլընան
լիսթա թէտգիզ իտիւմիշ տիր: Վազը օ-
լան ալֆ ուժուճ օլմաւը, Խալընըլ
լիսթաւա իտիւմիշ պուլունանար՝ պու
լութֆա մազհաթ օլմըլար տըր: 4.
Հիւքիւմլէյն աւվալը հազըրէի մալիւսի
տէ նաղարը տիգգաթա ալընարազ, թէտ-
գիգաթը լազըմէ իլէ իշթիլզալ իտիւմիշ
տիր: 5. Ֆէրիտ բաշա՝ Տախիլիէ նէգարէ-
թինի գապուլ իթմէտիկնտէն, իշպու նէ-
գարէթ մալիէ նաղըրը Զիա բաշահա թէք-
լիֆ օլունմը վէ միւշարիլէյն գապուլ իշ-
լէմիշ տիր: Մալիէ նէգարէթի տէ, խալ-
հաթը մալիէ գոմիսիտը աղասընտան Ապու-
հարահման պէյէ թէքլիֆ օլունմը վէ
գապուլ իլէմիշ տիր: 6. Գոսօվա վա-
լիսի Մուզաֆֆէր պէյ իսթիֆա իթիսի-
կնտէն, եկրիւն Գաթթէմօնի վալիի
սապղը Ղալիպ պէյ թալիին գըլընմը
տըր: 7. Թարապուսը Ղարպ վէ Պէն-
կազիտէն կէյէն թէքլիպար միւթա-
լէա օլունարազ, թասթիի էֆէհար իտիւ-
միշ տիր: 8. Տախիլիէ նէգարէթինի գա-
պուլ իթմէմիշ օլան Ֆէրիտ բաշահա Ա-
հան մէճիսի բիհասթէթի թէքլիֆ իտիւ-
միշ վէ գապուլ իթմիշ տիր: Քէյֆիլէ-
թը թալիինի Զաթը Շահանէյն աղջ ոլն-
տըլընտան, իրատէի ունիւտէի սաւաթա իշ-
լէմիշ տիր: Տիկէրէրէին մէմուրիլէյն
տէ պա իրատէի սէնիէ թասաթ պուլ-
ուլմը տըր:

ՀԱԼԸ ՀԱՁԵՐ

Եկնի հէյէթը վիւքէյանն թալիինի-
տէն պէրու, խալըն, աղէրին վէ դազէ-
թալարն լիսանընտա Խալընըլ պիր մէ-
սէլէտէն պահա օլունուսը. հանի Մէճիսի
մէպուսանըն ֆէսթիկնտէն: Պու միւշէյն, օ
գաւաթ չիտտէթ քէսպ իթմիշ տիր քի,
պուսա նէթիսէ վէրիլմէտիքսէ, մէմէթթ-
տէ իլէրին տիւզէլէմէնէնէկի, պուսքանըն
թիթիմ պուլունանաղըլ աղըլըլմազտա
տըր:

Բազար իրթէսի կիւնիւ Սիւրբէյի Հիւ-
մանուն ալալը մէրասիթի ինքա պուլըլ-
տըգտան վէ վիւքէլա հաղարաթը՝ Զաթը
հաղըրէլը Բատիլահիյէ տըլը թէպիթիսթ
թիթիմտէն սօնրա, սէրայն մէճիսի վիւ-
քէլա տալիթսինտէ սաթթ 1.30տա ինթի-
մա իտէրէք, սաթթ 5.30ա գաւաթ պաշ-
լըճա Մէճիսի մէպուսանըն ֆէսթի մաւ-
տէսիլլէ իշթիլզալ իթմիշ տիր: Մէճի-
սին իթիթմընտա, սատարալամ բաշա
թէքար հուզուզը Շահանէյն գապուլ օ-
լունուսլ, վէրիլէն գաղարալըր տըլ իլէմիշ
տիր: Հէյէթը վիւքէլա՝ սաթթ 6տա Պա-
պը Ալիլի աղիթթ իթմիշ տիր:

Պու սըրասա պահրիէ նաղըրը Մահ-
մուտ Մուլիսար բաշա սատարալամը զի-
հարէթ իլէմիշ տիր:

Խարիճիէ նաղըրը Գարրիլէ էֆ. Նու-
րատունիկան, բազար իրթէսի կիւնիւ օիւ-
ֆէրալը գապուլ իթիթիկնտէն, էնճիւմէնը
վիւքէլա միւքաթէրաթընտա հաղըր պու-
լունանմը տըր:

Իթթիսիտա վէ թէրազըլ ֆըրգալը
րէիսի վէ իլմիւր մէպուսը Սէիտ պէյ վէ
տիկէթ պաղը իթթիսիտը մէպուսար բա-
զար իրթէսի աղանմը սատարալամ բաշա
իլէ, Մէճիսի մէպուսանըն ֆէսթի մաւ-
տէսի իւզըրինէ ուզուն ուզատիլէ միւ-
գաթէրաթտա պուլունմըլար տըր: Մէ-
պուսանը միւլալիլէիւմիւն աղիթթիկնտէն
սօնրա, հարպիէ նաղըրը նաղըլմ բաշա
տախիլէի սատարէթէ կէլիպ, Ահմէտ Մուլի-

թար բաշա իլէ չէնտ տաղըլա կէօրիւշ-
միւշ տիր: Պիրինճի օրտու գոմանտա-
նը Եսվէր բաշա վէ Սթամպուլ բոլիս
մաւազգաթ միւլաիլի Բաթիս պէյ տախի,
սատարալամ բաշալը գիհարէթ իթմիշ տիր:
Բաթիս պէյ, պիր գաշ քէրրէ Պա-
պը Ալիլի կէլմիշ տիր:

Իթինճի օրտու (Էտիլնէ) գոմանտանը
ֆէրիգ Ահմէտ Ապուզ բաշանը, կէօյա
Մէճիսի մէպուսանըն ֆէսթիկնէ մուլալիֆ
օլունսլ, պու մէճիսի միւլաւաթա իլին պիւ-
թիւն օրտու իլէ պիրիլքտ Սթամպուլա եիւ-
րիւնէնէկի հազգընտա պիր շալիա չըգարըլ-
մըլ օլտուղընտան, բաշաի միւշարիլէյն
Հարպիլէ նէգարէթինի կէօնաթէրաթի պիր
թէլէկրաթա, Իթինճի օրտունըն հիւ-
քիւմէթը հաղըրէի մէլուրմանըն գալա-
նիլի մէրիէ տալիթսինտէ վիւքէլի էմ-
լէրէ իթմաթա հաղըր օլտուղընը վէ աթի
սուրէթտէ տէվէրան իտէն շալիալարն
գաթիլէն ալ ու էսաթ պուլունմաղըլմը
պիլտըրմիշ տիր:

Տախիլիէ նաղըրը Զիա բաշա տախի
էվլէլէի կիւն սատարալամ բաշա իլէ պիր
միւլաթէթ միւլաթէթ իթմիշ տիր:

Պաշ մապէյնի Լուիթիլ պէյ իլէ պաշ
քիւսթիպ իտիւտ Զիա պէյ մէմուրիլէյն
լիսանն չըգարըլմը, վէ եկրէրինէ, պաշ
մապէյնիլիէ ամէտի մուլալէնէթէրին-
տէն Բիֆաթ պէյ, քիթապէթ տախի տա-
խիլիէ միւլաթէլարը Ալի Ֆուստա պէյ թալ-
իլն պուլըլմըլար տըր:

Աթինա սէֆիթի Մուլիսար պէյ վէ
Պաղասա վալիսի ձէմալ պէյ՝ մէմուրի-
նէթէրինտէն իսթիֆա իթմիշ տիր:

«Մոնիթէօր», բազար իրթէսի կիւնիւ
նիւսթէյնտէն, գապուլ իթթիկնտէն, ալը
կիւնիւ Մէճիսի մէպուսանտա պէնաննալիլի օ-
գուտըլտան վէ իթիթա գուրալընտան
սօնրա, Գանուլըն Էստիլիս 7նճի վէ 35նճի-
ճի մատտէլէրինն չու սուրէթիլ թատիլի-
նի թէքլիֆ իտէնէկի կաղմըլ տըր:
«Մէճիսի» ֆէսթի հուզուզը հաղըրէթ Բա-
տիլահիտէն տիր:»

Տիկէր պիր մատտէթ տախի չու սու-
րէթիլ թէքլիֆ օլունանաղ տըր: «Մէպու-
սանըն իսթիթալ մաղապաթալարը՝ Ահան
մէճիսի թարապընտան թէպիլ օլունա-
նաղ տըր:»

Բօլիթիգա մահքիւմլէրի իլէ խտարէթէն
նէֆի ոլնանիւարտան մազհաթը ափվը Շա-
հանէ օլունարն միգաթը 131 քիլոնէն
իպարէթ տիր:

Մուհարէպէյնի իսթիթալընտան պէ-
րու թէլէկրաթիւր հազգընտա վաղ իտիւ-
միշ օլան սանէթ օլունուլ լալվ իտիւմիշ
տիր: Պու գարար, էնճիպի զապէթի մուլ-
պիրիլէրին, սանէթ օլունուլ տէվաթ իթ-
տիկի թագաթիտէ, թէլէկրաթիւրըն տող-
րուտան կէօնաթիլիպ տալըլարըլա խանի
Պուլկարիսթան թարիլիլէ կէօնաթիլէ
մէճպուր օլունաղարընը պիլտիլմըլէրի
իւզըրինէ իթթիսիալ օլունմըլ տըր:

ՄԵՃԻՍԸ ՄԵՊՈՒՍԱՆ

— 88 —

Տիւն Մէճիսը մէպուսանտա ֆէվզէ-
լտտէ հէյէճան կէօրիւլիւշ, պէօյիւք պիր
իգաթիւմ հաղըր պուլունմըլ վէ նիգաթ ու-
տալիլ մուհաթալա իթմէք իւզըն թէ-
տապըրը աթէրիէ իթթիսիալ գըլընմըլ
տըր: Մէճիս սաթթ 1.30տա ձալիլ պէյն
թահթը թիւսաթիկնտէ աղըլմըլ վէ գապ-
պը սապղը օգուլուրէն, հէյէթը վիւքէ-
լա մէճիսէ կէլմիշ տիր: Նաղըլըլ չէյի
իւլ իպաթ վէ Քիւսթիլ բաշա հաղըր պու-
լունանմըլար տըր:

Զապէթն թասաթիկնտէն սօնրա սաւ-
րալամ բաշա քիւսթի իսթիսիլէ չը-
գարազ, գապիլէնիլն բոլիթալըն օգուլմը
տըր:

Հիւքիւմլէ պու բոլիթալընտա տէիւր
քի, «Գապիլէն, պիւթիւն Օսմանլիարն»
մէմէթթիլն կէլիլմէթտէ օլտուղըլ զապէթ
վէթիւմ վէ միւլաթիլտա տաղըլալարը թագ-
տիր իտէրէք, սաթթ վէ պիւքիւնէթի
մուհաթալա իլէ քէնտի իլինէ թէսիլ ի-
տէնէկիլն մէմուլ իթմէթտէ տիր: Վա-
թիւրէրէլէրիկնէն էնիլիլէթիլիպ պուլուն-
նան զապէթալարըլտա, իսթիթալարը

թահրիլէթմէլիպ տնճազ վաթիւրէրիլլաւ
միւլանընտա իթթիսիտը գուլվէթիլմէք
իւզըն, վազիլիլէ վաթիւրէրիլլաւնէլէրի-
նի իպիս իտէնէլէրիլն պէքէթօրըլ:

«Ասալիլն մուհաթալա իլին հիւ-
քիւմէթը միւլքիլ վէ աթէրիէ թարապըն-
տան թէտապըր իսթիսիալիլի միւլաթիլի
իթթիսիալ գըլընմըլ տըր:

«Միւշքիլաթը հաղըրէ՝ տիլաթի
տէօրթ մէպէպստէ իլէրի կէլմիշ տիր: 1.
Մէմուլարըն իսթիսիալարա զապըլ մէլ-
րու սուրէթտէ միւլաթիլէթի վէ թահրի-
թաթիլը 2. Աթէրիլն վէ մէմուլարըն
փիլիթիգա ֆըրգալարն իլթիլաթը 3.
Վապիլէթէրին թէվզիլիտէ նիգաթալը մէ-
րիէ աթիւմընտան շաղըլմար: 4. Գու-
նունը Էստիլի աթիւմընտա վէ Մէլլուրիլէ-
թին միւլաթիլիլաթըն ուլալանն մու-
մէլաթն ինքալը:

«Իսթիթալարն տալիլ չիքալէլէրիլէրի,
գանուլն տալիլէնտէ թահգըլա իսթիթաթ
իլլաթիւք: Նէթիլէլի թահգըլաթի կէօրէ,
գանուլն ինապ իտէնի հոթաճաղըլ:
Իթինճի չիքալէլէթ կէլիլնէ պիրինճի՝ օր-
տունըն իսթիթիգա իլէ իլթիլալընը պիլա
իսթիսիտա մէն իտէնէլիպ: Իթինճի՝ տախիլ
օլունալարը ճէմիլէթվէթիլգալարալմէնտուլ
օլան վէ վաթիսիտալարը հազգընտա պիւ-
թարապիլը մէպէթիլտէն շալան մէմուր-
լարը թէպիլ իլլէնէլիպ: Իւշիւնիւ խօշ-
նուսուղըլը Էպէպիլի գալտըրմալ իլին,
մէմուրիլիլն նապ, ալ վէ թէքիլի հազ-
գընտա գալանիլն վէ նիգաթաթը մէրիլի
հարթիլն ինքա իտէնէլիպ: Միւլաթիլտիր վէ
թէճիլ պէքաթար քիւսթիլէ մէմուրիլիլ
վէրէնէլիպ: Սան չիքալէլէթ կէլիլնէ,
տիւնիւնն պիլլուլմէ մէմէթթիլլէրինն
սատտէթ վէ աւաթիլ գալտիլիլն բիպիլթ
իտիլմէպիլն մէնաթ օլունըլ միւլաթիլտ
Աթիլ հալտէ գարըլըլըլ վէ Ֆէլաթթի
գալիւմ օլուն: Կէրէք մէլէթթիլն իտալի-
սինտէ, կէրէք գալանիլիլն իլէթիլիլտէ
մէլլուլիլէթիլտէն շալանաղալա գաթիլն գա-
րար վէրիլիլ տիր: Պիւսան պէյն պիլ-
տէն էվլէլ վաղ իտիլլն վէ մէլլուլիլլէ-
թէ մուլալիլ օլան մուլվալըլաթ գանուլ-
լարը իլլալէ գարար վէրիլիլ:

«Մէպէթը Էստիլիլ, Գանուլըն Էստ-
իլիլն պիլա թէքիլիլ ճիւս վէ մէլլէպ
քիւսթիլիլն սաւաթը Օսմանիլլէ պալիլ վէ
թէլլալ իլլէթիլի պիլլուլմէ միւլաթալաթ
վէ հուզուզա իլլաթ իթմէք սուրէթիլլէ
օլունալվէթիլ վաթիլիլն վէ Օսմանիլլէ
թահթիլտէն իպաթիլ տիր:

«Փըրգալար արասընտա հարըլ օլուն-
սան կիւնիլլաթ մէթթիլլէթիլտէ վա-
թիլն մուլաթալաթիլիլ հազգընտա մա-
ղարաթը աղիլիլն սէպիլ օլունալ պիր
սուրէթիլ կիւնիլ իսթիլաթաթիլ իլլալէ իթ-
մէթ վէ հէր հանիլ թարապիլտա օլուն-
տա օլուն, գանուլն իտիլլիլտէ միւ-
տալիլաթ վէ մուլաթիլաթ վիւքուլիլն մէլ-
տան վէրմէլէ չալըլաճաղըլ:

«Իպահաթ մատտէթիլ հէյէթիլլիլլէն է-
ստընը թէլլիլ իթմէթտէ տիր: Մալիլնէ
թասալվիւրարըլը՝ հալը թաթիլլաթ
օլունունն 1328 պիլտէսիլտէ միւլաթ-
րիճ օլունալ, պու թասալվիւրաթըլըլ
կէլլէթէք սէնիլն պիլաթէլիլնէ թասալիլ
իլլէթիլ:

«Մալիլ օլունալ իւզըն, ճալան
պէրու իթիլալ իլէ մուլաթիլլէ իտիլաթըլ
թարապիլլալ Ղարպ իլէ Պէնկաթիլտէ ա-
թիլ վէ մուհաթիլն գարաթալարըլըն
մուհաթալաթ վաթիլն ուլալունտա իպրազ
իթմէթտէ օլունալարը իտիլիլ իւլ տտէ
ֆէտաթիլալըլարըլ ալաթիլն գէպիլ իլէ
թէճալիլ իտիլիլ, հուզուզ վէ չէրէթ վէ
հալաթիլթիլիլլէ գապիլը թէլլէթիլ,
էստաթը սուրէթիլ պուլունանտա գաթար
ալիւլար օլունալըլըլ թէճալիլալ գաթարը
ձէնտալըլ հազգըն իտիլիլլէ վէ միլլէթը
Օսմանիլլէն ֆէտաթիլալըլըն իսթիլա-
տէն հուզուզըլըլըն մուհաթալաթալա վէ
վաթիլալըլըլն միւլաթիլալարնա թէմալը
ալմ վէ մէթիլալիլ տէվաթ իտէնէլիլ:

«Սարիճի բոլիթիլալըլա կէլիլնէ, ին-
գըլալը միւլթէլալըլ (1908) սէնիլլէն սօն-
լարնա գաթար թէմալը մուլաթալըլէթ-
իլ տէվաթ օլունուլ, միլլէթը Օսմանիլլէն
հիւսթիլալըլա մէնաթիլիլն թէմալիլն թէ-
վաթիլալ իթիլիլ ճիւլէթիլ, Մէճիսի մէ-
վաթիլալ իթիլիլ քիւսթիլն թասալիլ իտիլն
պուլունանտա միւլաթիլլէրիլ թասալիլ իտիլն
վէ տիւլէլ մուլալըլալմա սա հիւսթի
քէլալըլ օլունալ բոլիթիլալըլ էպէր նէլ
թասալիլ վէ թագիլիլ իտէնէլիլ:

«Ուժուլ մաթ տէվէթիլլէ իլէ ճարի
օլուն միւլաթիլալըլըլըն Էստիլ սալի-
միլէթ, իսթիլալ վէ սաթիլլէթ տիր:»
Շալիանը ալգըլաթ տըր քի, պու

բոլիթալըլալ ալունտա տըլլալալա օլունալ
ալըլ, Գրասաթիլն իսթիլալալա, Վարդ-
գէն էֆ., Թալէաթ միլլիլ, ճալիս պէլ-
լիլ վէ տիկէլլէրիլ բոլիթալըլն մաթիլալ
օլունալ մէպուլալարա թէվզիլ իտիլալիլլէն
իթիլալ իթմիշ տիր, վէ միւլաթիլլէրին
թէլիլիլն թալէպ իլլէմիլլէր իլէ ալ,
սատարալամ բաշա իլէ Հիւսթիլն Հիլիլ բա-
շա, Գանուլըն Էստիլալ թասալ իլլին սէ-
րահաթ օլունալըլըլ, վէ ալալըլ հաղըրէի
ֆէվզէլլտտէ սէպէպիլլէ վաղըլ կէլիլիլլէմ
հէնէկիլտէն, հիւսան միւլաթիլլէրիլ պաշ-
լարալ, ազալալա գաթար իթիլալալ վէ հա
աւէմը իթիլալալ ըլիլ վէրիլլէթիլ խուսու-
սընտա իտար իթմիշ տիր: Վիւքէլալ
սապըլալտան թալէաթ վէ Պապիլալալ
Իսմալիլ պէլլէր, հիւքիւմլէթիլ պիր միւլ-
ալար աղարալըն թալէպիլլէ իթթիլալալ
Մէճիսի մէպուսանը տաղըլմալ իլին
հաղըլըլ թագիլլէ ալիլ, թէճալալ վէ ճէպը
տալիլ իսթիլալիլլէթալ օլունալըլըլալալ
իլլէթիլլէրիլտէն, սատարալամ բաշա վէ
Հիլիլ բաշա պու սէօրիւ րէտա իլլէմիլլէր
տիր: Նիւպէթ պիր չօղ իտար իւզըրինէ
հարըլ սաթթ թաթիլլէ մուլաթիլալ ի-
տար աղարալըն թալէպիլլէ ճալալընտա
իթթիլալալ ֆըրգալար կիլլէ պիր իսթիլալ
ալալ իլլէմիշ տիր:

Նարըլ սաթթ սօնրա, Մէճիս թէքար
աղըլալըլընտա, տալիլ նաղըրը Հիւսթիլն
Հիլիլ բաշա քիւսթիլ չըգարալ, տէմիշ
տիր, «Ասիլ վաղըլար օլուն, բոլիթա-
լիլ միւլաթիլլէրիլ իլլին հաթիլալար հար
իտիլլէպիլլէրիլ: Լաթիլն ալալըլ հաղըրէթ
պու միւլաթիլ տալիլ տիր: Էստիլ սաթթ
իսթիլ ճալալընտալիլլէթիլ թէլիլալալար
ալընմըլ տըր քի, վալիլլէլլէն վէրալիլ-
թիլն կէօնէթիլլէթտէ տիր, վէ հիւքիւ-
մէթ գաթիլ թէլալիլլէր իթթիլալալընտա
մէճալար տըր: Եստիլ քէնալ քէնալիլն
իլլին պիլալալ իթթիլալալ իսթիլալալ լալըլ
տիր: Եկնի գապիլն բոլիթալըլալ կէօն-
թիլալիլ չաթիլալ իլէ պու վալիլլէրիլ
տէրէթտէ իթմիշ տիր: Բոլիթալըլըլ գա-
պուլ իսթիլ իթմէթէք Էսթիլալ տիր: Լա-
թիլն պու խուսուստա պիր ալ էվլէլ գա-
րարըլըլ վէրալիլլէրիլ: Պու սէպէպիլ
հիւքիւմլէթ միւլաթիլլէրիլ իսթիլալ վէրիլ-
րէք, գուրալալ միւլաթալալ թէքիլ իթ-
մէթտէ տիր:»

Միւլաթիլլէր իլլին իսթիլալ պէօյիլ պիր
էպըլլէթիլլէ գապուլ օլունալըլալալ սօնրա
իսթիլալալ ֆըրգալար ըլիլիլ Սէյիս պէյն
պիր թագիլլիլ օգուլմըլ տըր: Պունտա
հազգըլըլ մէթալիլալալ գապուլ իտիլիլ-
մէթ վէ թարապիլալ մէպէթիլտէ թիւր-
քիլալն հուզուզըլ հիւքիլալալիլ կէօրէ
հարէթիլ իտիլմէթ չաթիլլալ գապիլլէն
պէլալալ իթթիլալ իտիլմէթ տէրիլալ օ-
լունմըլ տըր:

Հիւսթիլն Հիլիլ բաշա — Բոլիթալ
րէք սաթթ տիր: հիւքիւմլէթ՝ աւաթ ի-
թիլալալ խուսուստա պիր չաթիլը գապուլ ի-
տէմէթ:

Սէյիտ պէյ — Պու թէքիլլէ տալմըլ ի-
թիլալալ իլլին պէլալ իտիլլէթ. Եստիլ
աղըլ Արիսալալալըլն պիր թագիլլէ
թալէպիլլէրիլ տալիլալ իտիլիլալ:
Հալիլալ պէյ — Ապա իլլ Հալիլալ իլ-
նէ թաթիլլալ կէթիլլէթ իսթիլալալ
իլլիլ:

Հիւսթիլն Հիլիլ բաշա — Գապիլն իլէ
կէլլէթալն պէլալ պէօյիլ թալէպիլը վու-
գու պուլալալալ տըր, վէ հիւքիւմլէթ Մէլ-
րուլիլլէթ ալէպիլտէ հէր տիւլիլ թալէ-
պիլ թէտալ գարար վէրմիշ տիր:

Սէյիտ պէյ թագիլլիլ կէլիլ պալըլ
վէ իսթիլալալ ֆըրգալալըլն տալիլ վա-
լիլլէր իլլին վէրալմէթիլ թագիլը իթթի-
կիլն, վէ էկէր գապիլն աղանտալալ պիր
գալըլ պիլթարաթ օլունալըլար իլլին էթի-
պիր իսթիլալ, գապիլլէն պէլալալ իթթիլալ
իլլէնէնէկիլն պիլթարմիշ տիր:

Հիւսթիլն Հիլիլ բաշա — Հիւքիւմլէթ